

Temat: Czasy stanisławowskie.

(to druga część tego tematu, pierwsza realizowana była 21.04.20r.)

Cel lekcji: dowiesz się o wydarzeniach, które miały miejsce podczas panowania ostatniego króla Polski.

NaCoBeZu:

- umiesz wyjaśnić pojęcie czasy stanisławowskie
- wiesz kim był Tadeusz Rejtan
- znasz datę 1773r.
- wyjaśniasz skrót KEN
- wymieniasz osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej
- podajesz przykłady naprawy państwa za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego
- wymieniasz zasługi króla dla kultury polskiej

Czasami stanisławowskimi nazywamy lata panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Wpływ króla na kulturę narodową był ogromny.

Dlatego dzisiejsza lekcja poświęcona będzie przede wszystkim kulturze czasów stanisławowskich.

W przyswojeniu materiału pomoże nam podręcznik str. 198-202 oraz krótki, ale zawierający bardzo ważne treści film, do którego link znajduje się poniżej

<https://www.youtube.com/watch?v=ds0n-2Wk9dE>

Chciałabym abyście jeszcze zapoznali się z fragmentem artykułu z encyklopedii, który opisuje zasługi króla w dziedzinie oświaty,

kultury i gospodarki (te informacje przydadzą się Wam do wykonania zadania domowego)

„... Stanisław August Poniatowski (...) popierał założoną w 1773r. Komisję Edukacji Narodowej. Był inicjatorem przebudowy Zamku Królewskiego i Łazienek w Warszawie. Utworzył zbiory rzeźb i galerię obrazów oraz gabinet rycin. Projektował założenie akademii sztuk pięknych, akademii i literatury oraz muzeum narodowego(...) Z inicjatywy króla zbudowano w Warszawie mennicę, ludwisarnię oraz wytwórnię fajansu. Król popierał rozwój górnictwa, utworzył Komisję Górniczą, nadzorującą produkcję miedzi w okolicach Kielc.(...)

Encyklopedia Szkolna, Historia, Warszawa 1993r.

Korzystając z różnych źródeł sprawdź co to mennica, ludwisarnia i fajans.

Gospodarka w czasach stanisławowskich

W drugiej połowie XVIII wieku nastąpiło również ożywienie gospodarcze w miastach i ,choć w niewielkim stopniu, na wsiach. Dotychczasowe sposoby gospodarowania stosowane w rolnictwie okazały się mało wydajne. Niektórzy właściciele zaczęli więc unowocześniać swoje folwarki (np. pańszczyznę zmieniali na czynsz, wprowadzali uprawy dotychczas rzadko spotykanych roślin: ziemniaki, bób, groch; chłopów zaopatrywali w nowoczesne, jak na tamte czasy narzędzia: kosy, pługi z żelaznym lemieszem, żelazne brony) też znaczne ożywienie handlu. Ulepszono komunikację naprawiając drogi, budując nowe trakty i przekopując kanały. Zboże polskie płynęło Wisłą do Gdańska, skąd wywożono je do krajów zachodnioeuropejskich. Kiedy Prusy po zaborze Pomorza w 1772r. obłożyły handel wiślany wysokimi cłami, wykorzystywano szlaki lądowe oraz szlaki wodne prowadzące do Morza Czarnego (choć niestety nie było to już tak opłacalne jak eksport przez Bałtyk).

Wszechstronny rozwój ogarnął Warszawę. Powiększyła się znacznie liczba mieszkańców. W mieście powstawały okazałe budynki: kościoły, pałace i kamienice mieszczańskie. Ulice brukowano i ustawiano na nich latarnie. Największą ozdobą Warszawy był Zamek Królewski, z przepychem urządzonego przez ostatniego monarchę. Ślady dawnej Warszawy możemy oglądać dziś dzięki przepięknie wykonanym obrazom, szkicom, rysunkom włoskiego malarza Bernardo Bellotto zwanego Canaletto .

Powstawały liczne manufaktury, i domy bankowe. Bankierzy udzielali pożyczek przedsiębiorcom i magnatom, a także inwestowali sami w przemysł i handel.

Notatka do zeszytu

Temat: Czasy stanisławowskie.

1. I rozbiór Polski zatwierdził **sejm rozbiorowy** . Sejm powołał **Radę Nieustającą** (rząd Rzeczpospolitej) oraz utworzył **Komisję Edukacji Narodowej**.

2. Komisja Edukacji Narodowej (1773r.) :

- główne zadanie- reforma oświaty

- przejęła szkoły po jezuitach

-wprowadzała nowoczesne programy , metody nauczania i podręczniki

3. **Czasy stanisławowskie** (okres panowania król Stanisława Augusta Poniatowskiego):

- Teatr Narodowy (Julian Uryn Niemcewicz)

- rozwój literatury (Ignacy Krasicki)

- Łazienki Królewskie (obiady czwartkowe)

4. W czasach panowania ostatniego króla nastąpiło również ożywienie gospodarcze, szybko rozwijała się Warszawa.

5. Negatywnym zjawiskiem było nałożenie , przez Prusy, wysokiego cła na polskie zboże spławiane Wisłą.

Zadanie domowe

Korzystając z podręcznika, informacji umieszczonych w filmie i w scenariuszu lekcji wykonam plakat dotyczący zasług króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie oświaty, kultury i gospodarki. Format plakatu dowolny. Plakat będzie oceniany pod względem merytorycznym (czyli zgodności z tematem) i estetyki wykonania.

Termin wykonania: 7 maja 2020r.

Proszę wykonać zdjęcie plakatu i prześlijcie na adres l.kania@spjutrosin.edu.pl lub w aplikacji Teams.

Pozdrawiam

Lidia Kania